

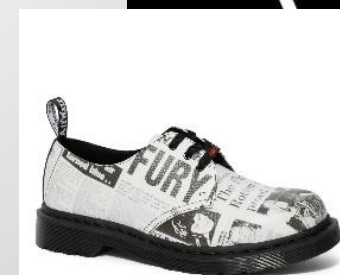
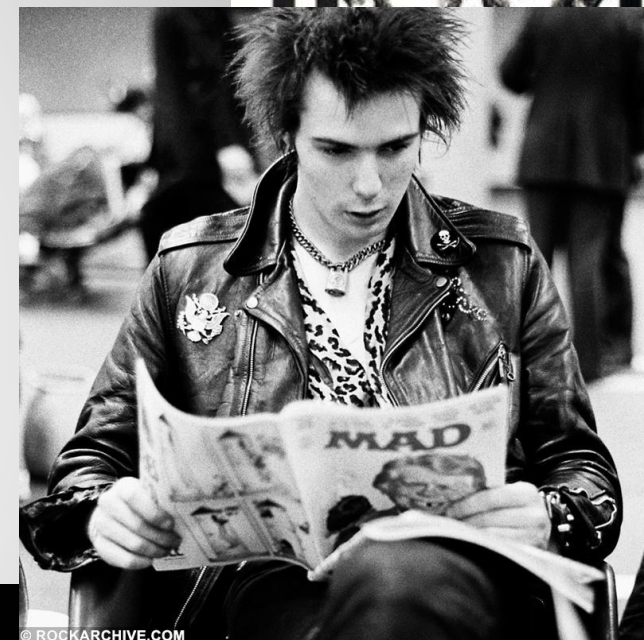
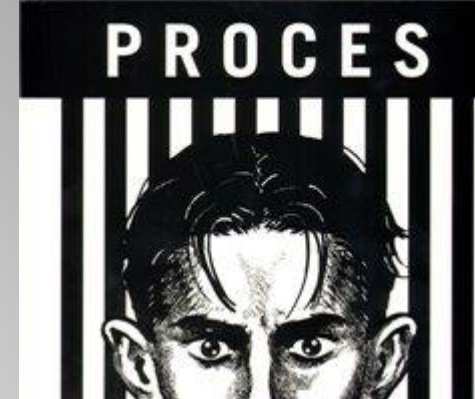
Kulturní studia - minor

bakalářský studijní program

Ústav věd o umění a kultuře
Filozofická fakulta
Jihočeská univerzita
www.ff.jcu.cz

- nový obor, který se na západních univerzitách naplno prosadil v 90. letech 20. století pod názvem **Cultural Studies**
- **multidisciplinární obor**, který věnuje pozornost moderní a současné kultuře v jejích sociokulturních a politických souvislostech, který zkoumá dopad kulturních produktů na společnost, civilizaci i jednotlivé vnímatele
- obor, který se věnuje vysokému umění i populární a masové kultuře, subkulturám, médiím v jejich současné podobě (sociální sítě, dezinformace), proměnám volného času, sportu či módy

Co to jsou Kulturní studia?

Co budete studovat?

- **Teorie kultury** v předmětech jako Kulturální teorie, Sémiotika nebo Metody kulturní historie.
- **Dějiny populární kultury** v předmětu Vývojová poetika a sémantika populární kultury I a II.
- **Základy mediální komunikace**
- **Moderní dějiny ze sociokulturní perspektivy** v předmětech jako Střední Evropa v moderních dějinách, Sociokulturní rámce moderní každodennosti, Politika – ideje – společnost: dějiny českých zemí / dějiny moderního světa

Dává smysl studovat Kulturní studia jako „pouhý“ minor?

- Dává. Pro nový systém vysokoškolského studia, založený na možnosti studovat program ve verzi maximus, maior či minor, jsou Kulturní studia vhodná tím, že nemají žádný materiál, jehož vývoj někde začíná a někde končí a teprve když se zvládne celek, začne to celé dávat smysl.
- Kulturní studia pracují s vybranými materiálovými vzorky z jednotlivých druhů umění a z moderních dějin (od 19. století do současnosti). Tyto vzorky, i v malém množství, jež se do minoru vejde, dostačují, aby na nich šlo pozorovat a vyvozovat obecné mechanismy fungování kultury ve společnosti. Studenti a studentky tedy netrpí tím, že jim je nabídnut jenom nějaký pahýl, z něhož si původní celek stejně nejde příliš dobře představit.

Jaké knihy vás budou studiem provázet?

- Barthes, Roland: *Mytologie*. Praha: Dokořán, 2004.
 - Bartlová, Milena, ed.: *Pop History. O historické věrohodnosti románů, filmů, komiksů a počítačových her*. Praha: Lidové noviny, 2003.
 - Burke, Peter: *Co je kulturní historie?* Praha: Dokořán, 2011.
 - Davies, Norman: *Evropa: Dějiny jednoho kontinentu*. Praha: Academia a Prostor, 2005.
 - Fiske, John: *Jak rozumět populární kultuře*. Praha: Akropolis, 2017.
 - Johnson, Paul: *Dějiny 20. století. Voznice – Praha: Leda, 2014.*
 - Křen, Jan: *Dvě století střední Evropy*. Praha: Argo, 2005.
 - Monaco, James: *Jak číst film: Svět filmu, médií a multimédií*. Praha: Albatros, 2006.
- ad.
- viz též [doporučená literatura pro uchazeče](#)

Další otázky a kde najít odpověď?

- Kdo vás bude učit?
 - viz [Oddělení kulturních studií, Ústav věd o umění a kultuře, FF JU JU](#)
- Kdo všechno u nás studoval a co dnes naši absolventi*ky dělají?
 - viz [Studovali u nás](#)

Více o programu Kulturní studia se lze dočíst v rozhovoru s ředitelem Ústavu věd o umění a kultuře prof. Petrem Bílkem

Na YouTube můžete také shlédnout přednášku prof. Bílka „Jak to tenkrát běžel Zátopek: literární a masmediální obrazy Zátopkova vítězného běhu na 5000 metrů na OH Helsinky 1952“

CO JSOU KULTURÁLNÍ STUDIA?

Od zimního semestru má Filozofická fakulta nový Ústav věd o umění a kultuře. Vznikl sloučením dvou menších ústavů a sdružuje tři vědecká pracoviště – Oddělení dějin umění, Oddělení estetiky a Oddělení kulturních studií.

Právě o kulturních studiích jsme si povídali s ředitelem nového ústavu, profesorem Petrem A. Bílkem, který vyučuje na Oddělení kulturních studií FF JU a současně působí také na Ústavu české literatury a komparistiky FF UK v Praze. V hlavním městě sice trvale žije, cesty do Českých Budějovic si přý ale vyložené užívá. „Filozofická fakulta JU byla první v republice, která začala kulturní studia vyučovat, a tím mi splnila dlouholetý sen. České prostředí se tomuhle oboru dlouhou dobu bránilo, nechťelo si sem nechat zavléct nějakou módní anglosaskou záležitost. Dnes se už kromě nás vyučuje také v Olomouci,“ vysvětluje literární teoretik Bílek. I z důvodu obecné nedůvěry se tehdejší, a stále ještě dohánějící, magisterský obor jmenuje Literární-historická studia. Obor byl původně vyučován na Ústavu bohemistiky, postupně ale vznikl malý samostatný Ústav kulturních studií a přibyl bakalářský obor Kulturní studia. Magisterský program je již nově akreditován jako Kulturní studia. Chybí tak jen doktorský program, se kterým se výhledově také počítá.

Obor bourá přežití kategorie takzvaného vysokého a pokleslého umění.

DETEKTIVKA NENÍ ODPAD

Podle Petra A. Bílka jsou kulturní studia oborem budoucnosti na poli humanitních předmětů. „Probíhá generační obměna, studenti jsou jiní než před deseti lety. A právě tehle obor má potenciál zaujmout, aniž by

byl povrchní. Přináší nové úhly pohledu misionářské vysoké kanonické kultury s kulturou populární a masovou, klade důraz i na materiální stránku věci. Kultura přece není jen vyznačování ducha, ale také něco, co něco stojí, co se v nějaké materiální formě uchovává, co nám vstupuje do životů,“ vysvětluje Bílek. Kulturní teoretiky tak zajímá, kolik měl film diváků, v jakém nákladu vyšla kniha a rozhodně se nebrání takzvanému pokleslému umění. „Spousta filmů nenabízí estetickou hodnotu, ale zároveň jsou společenským jevem, který svědčí o diváckém vkusu, o chytré použitých komerčních strategiích a tak dále,“ tvrdí Bílek, který si na kulturních studiích cení právě toho, že se jim daří bourat přežití kategorie takzvaného vysokého a pokleslého umění. „Nelze přece vnímat romány Arthura Conana Doyle jako odpad jen proto, že se jedná o detektivku, mimochodem kvalitně psanou a velmi vypovídající o viktoriánské Anglii,“ uvažuje. Obor také narušuje zažitou představu, že vědec musí být odborníkem na jednu oblast a do jiné si netroufá. Komparatistický přístup nutí vědce pohybovat se v celé sféře kultury, i když to pro někoho může zavánět diletantstvím.

CO SI VZÍT NA PUSTÝ OSTROV

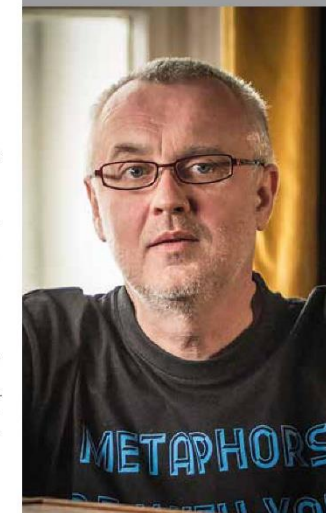
„Na současné společnosti mi vadí, jak snadno přijímá i ty nejtupější a zcela ledabyly naservírované významy. Nejsme ochotní či schopni si připustit, že věci jsou složitější,

a ty proto zvýhodní, se mi nelíbí. Současní studenti tady budou působit dalších čtyřicet let aktivního života, a který z politiků dohlédne, jaký typ vzdělání bude v tu dobu potřeba?“ upozorňuje. Z uplatnění absolventů kulturních studií Petr A. Bílek obavy nemá. První možnost je pochopitelně akademická kariéra. Už bylo zmíněno, že struktura oboru zatím chybí doktorské stu-

ultrafe Petr A. Bílek obor budoucnosti

„Právě kritické i ze základních zřetel, který projev čromě schop- je podle Bílka ni pro kulturu. e fanoušek rytíř-punkové muzi- si ho vybavíme nost s kulturou or stále striktně aich zkoušek. slyšel je mluvit. é jediné dílo u vzali na pustý zaskočených, o má zrovna hod- o dnešní uchaze- ou dvou kliknutí. vou zkoušenou ňuje Bílek, pro y i zajímavou u mladých lidí.

i nutně musí bude. Enormní oborech v posled- uje potřebám ni trh přesyce- ni? „Předsta- ſ určitě obory, a ty proto zvýhodní, se mi nelíbí. Současní studenti tady budou působit dalších čtyřicet let aktivního života, a který z politiků dohlédne, jaký typ vzdělání bude v tu dobu potřeba?“ upozorňuje. Z uplatnění absolventů kulturních studií Petr A. Bílek obavy nemá. První možnost je pochopitelně akademická kariéra. Už bylo zmíněno, že struktura oboru zatím chybí doktorské stu-

PROFIL

dium, ale část studentů pokračuje na české literatuře, jiní mří do Prahy na Filozofickou fakultu nebo Fakultu humanitních studií UK. Absolventi se přý díky flexibilitě a univerzálnímu vzdělání uplatní i jinde. „Náš student má široký rozhled, komunikační schopnosti, empatii a rozumí fungování významů,“ tvrdí Bílek a jako netradiční příklad uvádí absolventku, která pracuje jako letuška u dubajských Emirates. Pokud by vás kulturní studia lákala, přijďte se podívat na jakoukoli přednášku nebo zabav- ně Odpoledne s humanoidy. ●

Text: Miroslav Vlasák
Foto: archiv Petra Bílka

Kontakt: dskalicky@ff.jcu.cz